

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

1 MAART 1996

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

— van de heer Christiaan Vandenbroeke c.s. —

betreffende de kinderbijlagen

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Gegeven het fundamenteel belang van het regeerakkoord van de Vlaamse regering, goedgekeurd op 17 juni 1995, citeren we hieruit letterlijk :

"Vlaanderen is nu een volwaardige deelstaat van België. We zullen de verworven autonomie ten volle gebruiken én verdiepen om ruimte te geven aan de zes miljoen mensen ...".

Meer bepaald wanneer men het heeft over de verdieping van de autonomie citeren we opnieuw letterlijk uit het regeerakkoord omwille van de betekenisvolle inhoud :

"In een aantal sectoren ..., is er nood aan meer homogene bevoegdheidspakketten.

Dit geldt zeker voor de sociale sector. Gezinsbeleid en gezondheidszorg zijn persoonsgebonden aangelegenheden bij uitstek. De Vlaamse overheid dient dan ook de volle verantwoordelijkheid op zich te nemen voor alle aspecten van de persoonsgebonden sector, teneinde een samenhangend beleid te kunnen voeren."

Het gaat hier om bijzonder vergaande standpunten. Geen wonder dan ook dat ze hernomen worden in de regeringsverklaring van de Vlaamse regering van 21 juni 1995, door de minister-president als volgt geformuleerd :

"De Vlaamse regering staat voor verschillende uitdagingen, die alle te maken hebben met de uitbouw van onze deelstaat ..."

Telkens gaat het om niet mis te verstane, heel waardevolle standpunten omtrent de uitbouw van de Vlaamse deelstaat, en om de bewoners van deze deelstaat die, in aantal, op zes miljoen worden bepaald.

Zonder ons op de benaderende precisie van dit aantal van zes miljoen te willen vastpinnen, is er wel de vaststelling – wat overigens tot het meest eigene van een gemeenschap behoort – dat al lang niet meer in de vervanging van de generaties voorzien wordt. Wanneer men het heeft over de "bakens voor de 21e eeuw" moet dit uiteraard correct ingeschat worden. Het betekent hoe dan ook dat, over de discussies inzake veroudering en vergrijzing heen, een afname van het bevolkingscijfer op vrij korte termijn in het vooruitzicht moet worden gesteld. Het is een probleemstelling die decennia geleden enkel in Wallonië aan de orde was. Ondertussen en nu al jarenlang voltrekt zich een analoge, zelfs nog scherper uitgesproken evolutie in Vlaanderen, gekenmerkt als ze is door een benedenmaatse benutting van de vruchtbaarheid die zowat een kwart te laag ligt om tot nultgroei te komen en de vervanging van de generaties te verzekeren.

Toen men zich, decennia geleden in Wallonië bezorgd toonde omtrent deze evolutie, werd ze heel scherp door A. Sauvy verwoord: "la Walonnie se suicide". Minstens een zelfde besluit, ingegeven door het feit dat de vruchtbaarheid in Vlaanderen lager gezakt is dan ooit in Wallonië het geval was, dringt zich nu al jaren op voor Vlaanderen.

Verwacht mag en moet worden dat een gemeenschap, waarvan het bevolkingsaantal en de bevolkingsevolutie als de meest cruciale onderdelen ervan in vraag worden gesteld, een geëigend beleid uittekent. Dit kan evenwel niet omdat deze materie, met het Sint-Michielsakkoord, slechts gedeeltelijk aan Vlaanderen toekomt terwijl essentiële onderdelen eruit, met name onder meer de kinderbijlagen en de duur van het zwangerschapsverlof, tot de federale bevoegdheden behoren. Een doorgedreven ontdubbeling van deze materie om effectief tot homogene bevoegdheden per deelstaat te komen, is met andere woorden een noodzaak. In feite gaat het om een evidentie, wetende dat het over het meest eigene van een gemeenschap handelt. Tevens gaat het om de toekomst, een toekomst die autonoom per deelstaat moet (kunnen) gedefinieerd worden via het uitwerken van een eigen beleid met navenante middelen en stimuli die zowel van fiscaal-financiële, van sociaal-economische als van politiek-institutionele aard zijn.

Een coherent gezinsbeleid, dat op elk van deze onderdelen inspeelt, werd de voorbije jaren bijzonder succesvol uitgewerkt in de Scandinavische landen en inzonderheid in Zweden. De resultaten spreken voor zich. Terwijl de vruchtbaarheid er in 1980 nog maar amper 1,3 kind per vrouw bedroeg, is dit thans nagenoeg opgetrokken tot het vervangingsniveau van 2 kinderen per vrouw. Tijdens diezelfde periode nam in Vlaanderen de vruchtbaarheid af met bijna 20%, met name van 1,8 kind per vrouw tot 1,5 kind per vrouw.

Dit alles toont genoegzaam aan dat, mits het voeren van een verantwoord en doorgedreven gezinsbeleid, de sombere vooruitzichten in verband met de vergrijzing en een navenante dreigende ontvolking, te keren zijn. Natuurlijk zal daartoe meer nodig zijn dan het uitwerken van demografisch geïnspireerde maatregelen. Per definitie is het gezinsbeleid ook heel sterk vervat in het economisch beleid, al was het maar omdat de tewerkstellingskansen van jongeren al evenzeer een sterk bepalende invloed hebben op het jaarlijks geboortecijfer. Ten gronde zou het met andere woorden tot een nog veel verder doorgedreven proces van federalisering moeten leiden, met

een compleet homogeen maken van de bevoegdheden op zowat alle terreinen tot gevolg.

Tot nader order kunnen we ons inschrijven in de visie van de voorzitter van het Vlaams Parlement wat onder meer inhoudt dat de nu reeds verworven autonomie moet verfijnd en uitgediept worden. Evenzeer volgen we hem wanneer hij stelt, en we citeren hem eveneens letterlijk uit zijn openingsrede van het Vlaams Parlement op datum van 13 juni 1995, "dat in ons democratisch systeem het Parlement wel degelijk het forum bij uitstek is waar lange -termijnvisies en strategieën aan bod kunnen komen ... Hier, in deze instelling, moeten we onze eigen werking en rol bepalen met een visie op de toekomst ".

Het besef dat het gezinsbeleid in zijn diverse onderdelen de visie op de toekomst op een beslissende wijze helpt bepalen, maakt het wel noodzakelijk dat zo'n bijsturing ervoor als een urgent gegeven wordt ingeschat. Vandaar dat we ons met dit voorstel van resolutie beperken tot een onderdeel binnen de complexe materie van het gezinsbeleid en meer bepaald het luik kinderbijslagen, zowel voor wat de financieringswijze ervan als voor wat de volledige bevoegdheidstoewijzing aan de gemeenschappen betreft.

Christiaan VANDENBROEKE

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– overtuigd van het feit dat de kinderbijslagen beter uit de sociale zekerheid worden gelicht en vanuit de algemene middelen worden gefinancierd ;

– zich bewust van het feit dat de kinderbijslagen nu reeds als een wezenlijk onderdeel van de autonome bevoegdheid van de deelstaten moeten worden beschouwd ;

– verzoekt de Vlaamse regering dringend stappen te ondernemen bij de federale regering om de overheveling naar de gemeenschappen van de sector kinderbijslagen bij wet te regelen met het oog op de verwezenlijking van meer homogene bevoegdheidspakketten in de sector van het demografisch en gezinsbeleid.

Christiaan VANDENBROEKE

Paul VAN GREMBERGEN
